

**PROJEKT USPOŁECZNIA MŁODZIEŻY
NIESŁYSZĄCEJ**

“CHCĘ I POTRAFIĘ POMAGAĆ INNYM”

PRZEWIDZIANY DLA UCZNIÓW
GIMNAZJUM ORAZ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH
W OSW DLA DZIECI NIESŁYSZĄCYCH

mgr Dorota Kąkolewska
mgr Małgorzata Pawlak

Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących im. J. Sikorskiego
Poznań 2002

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
2. Cele projektu	4
3. Realizacja projektu	4
4. Zakładane rezultaty projektu	5
5. Ewaluacja projektu	5
6. Scenariusz pierwszych zajęć – „Poznajemy cele i zadania koła PCK”	6
7. Scenariusz spotkania z młodzieżą z Klubu Wolontariusza (LO nr XIV Poznaniu) „ Wymiana doświadczeń”	8
8. Scenariusz zajęć z pierwszej pomocy przedmedycznej - „ Opatrywanie ran”	10
9. Scenariusz zajęć z pierwszej pomocy przedmedycznej - „Krwotoki zewnętrzne”	12
10. Scenariusz zajęć z pierwszej pomocy przedmedycznej - „Omdlenie, utrata przytomności, zadławienie”	14
11. Scenariusz zajęć o wolontariacie – „Rola i zadania wolontariatu”	16
12. Załączniki	20

WPROWADZENIE

Przez kilka ostatnich lat aktywnie działało w ośrodku koło PCK. W ramach koła uczniowie podejmowali różne zadania:

- ⇒ pełnili tygodniowe dyżury PCK w szkole i w internacie, w czasie których udzielali podstawowej pomocy przy zranieniach czy zasląbnięciach koleżankom i kolegom,
- ⇒ pełnili dyżury PCK w czasie uroczystości i różnych imprez w Ośrodku,
- ⇒ uczyli się udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej uczestnicząc w warsztatach prowadzonych przez pracownika PCK,
- ⇒ przygotowywali i uczestniczyli w akcjach zbierania darów,
- ⇒ podejmowali pracę wolontariusza we współpracy z młodzieżą słyszącą.

W toku realizacji zadań w kole PCK obserwowano pracę młodzieży, jej zaangażowanie i odpowiedzialność. Zauważono, że młodzież nieślysząca z gimnazjum jest wrażliwsza na potrzeby innych, chętniej bierze udział w akcjach pomocy potrzebującym oraz szybciej nawiązuje kontakty ze słyszącymi rówieśnikami w porównaniu z młodzieżą nieślyszącą ze szkół ponadgimnazjalnych. Dostrzec można, że starsi wychowankowie naszego Ośrodka przeżywiają pewien regres w rozwoju dojrzałości społecznej, zamykają się w swoim środowisku osób nieślyszących, angażują się do działania na krótko, szybko tracą zainteresowanie i wycofują się.

Wyniki badań surdopsychologów potwierdzają te obserwacje, wg nich nieślyszący mają trudności w zakresie wyższego poziomu dojrzałości związane z decentracją i podejmowaniem wysiłków dla dobra społecznego i osiągają wymiar 15 - 20% w stosunku do normy po 20-tym roku życia (Lidia Barczyk - artykuł "Psychospołeczne skutki głuchoty", w Ibis) oraz, że dojrzałość społeczna nieślyszących cofa się po ukończeniu 15 roku życia.

Te obserwacje i dane stanowiły podstawę do podjęcia działań w zakresie projektu uspołecznienia wychowanków naszego Ośrodka w ramach pracy koła PCK, których istotną częścią było opracowanie programu "Chcę i potrafię pomagać innym".

Przy opracowaniu programu autorki przyjęły następujące założenia:

1. Program jest przeznaczony dla nieślyszącej młodzieży naszego Ośrodka z Gimnazjum i Szkół Ponadgimnazjalnych.
2. Zaburzenia słuchu oraz wynikające z nich zaburzenia mowy mogą opóźnić rozwój w podstawowych dziedzinach funkcjonowania człowieka m.in. emocjonalnej i społecznej.
3. Niemożność rozumienia motywów zachowania się ludzi słyszących, trudności w zrozumieniu społecznego znaczenia konsekwencji różnych sposobów ich zachowania się powodować mogą u osób nieślyszących niedostateczny rozwój postaw społecznych i pojęć moralnych.
4. Integracja ze światem ludzi słyszących nie jest rzeczą prostą dla nieślyszących. W miarę wrastania w to środowisko człowiek nieślyszący napotyka coraz poważniejsze problemy. Są one spowodowane poczuciem mniejszej wartości, trudnościami w nawiązywaniu prawidłowych więzi emocjonalnych między rówieśnikami oraz trudnościami w porozumiewaniu się z osobą słyszącą.
5. Możliwości praktycznej działalności nieślyszących są nieograniczone.

6. Szkoła powinna wyposażyć uczniów w umiejętności, które mogą przydać się w życiu codziennym. Jedną z takich umiejętności jest - udzielanie pomocy poszkodowanym, tzw. pierwsza pomoc przedmedyczna.

Z powyższych założeń wynikają konkretne wnioski dla konstruowania projektu:

- Podstawową formą przekazu informacji będzie obraz: plakat, film, zdjęcie itp.
- Istotną formą poznania będzie bezpośrednie doświadczenie, a podstawową metodą rozwijania danych postaw - działalność praktyczna.
- Konieczna jest współpraca z grupą rówieśników słyszących, psychologiem, pedagogiem oraz wychowawcami klas w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej w naszym Ośrodku.

Projekt jest przewidziany dla uczniów nieślyszących Gimnazjum i Szkół Ponadgimnazjalnych w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Nieślyszących.

Cele projektu „Chcę i potrafię pomagać innym” to przede wszystkim:

1. Zwrócenie uwagi i pogłębienie wrażliwości młodzieży nieślyszącej na potrzeby innych.
2. Rozwijanie postawy gotowości udzielania pomocy potrzebującym, poszkodowanym.
3. Wyposażenie wychowanków w umiejętności udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym.
4. Rozwijanie umiejętności komunikowania się wychowanków między sobą oraz ze światem osób słyszących.
5. Zapoznanie z ideą wolontariatu.
6. Kształcenie umiejętności współpracy z młodzieżą słyszącą, pracującą w Centrum Wolontariatu.

Realizacja Projektu:

1. Założone cele realizowane będą z całym zespołem, w ramach zajęć, prowadzonych jeden raz w miesiącu w ciągu całego roku szkolnego, oraz z wybranymi do danych zadań uczniami, w/g ustalonego na dany rok planu działań koła PCK w OSW dla Dzieci Nieślyszących.
2. Zajęcia warsztatowe dotyczyć będą następujących tematów:
  - a) „Poznajemy cele i zadania koła PCK”
  - b) pierwsza pomoc przedmedyczna – „Opatrywanie ran”, „Krwawienia zewnętrzne”, „Zasłabnięcia, utrata przytomności, zadławienia”
  - c) idea wolontariatu – „Rola i zadania wolontariatu”.
3. Pomoc członków koła PCK w zajęciach warsztatowych, dotyczących udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, dla wychowanków naszego Ośrodka, kończących Gimnazjum, ZSZ, TO, LO, oraz dla młodzieży przygotowującej się do egzaminu z prawa jazdy.

4. Zajęcia warsztatowe z psychologiem dotyczące problemu komunikacji z rówieśnikami słyszącymi i integracji między grupami.
5. Spotkania z:
  - a) młodzieżą z Klubu Wolontariusza z XIV LO
  - b) młodzieżą w Centrum Wolontariatu
  - c) rodzicami młodzieży działającej w kole PCK, w celu zapoznania z projektem uspołecznienia młodzieży i pozyskania przyjaciół koła PCK
6. Wspólne akcje z młodzieżą z Klubu Wolontariusza.
7. Ważną formą realizacji projektu będzie podejmowanie przez młodzież różnych zadań w ciągu roku:
  - a) przygotowanie i przeprowadzenie akcji zbierania darów dla potrzebujących dzieci,
  - b) pełnienie dyżurów PCK, obejmujących odprowadzanie chorego kolegi lub koleżanki do pielęgniarki, udzielanie doraźnej pomocy przy zranieniach czy zasłabnięciach,
  - c) pełnienie dyżurów PCK w czasie uroczystości ośrodkowych i zawodów sportowych,
  - d) podejmowanie pracy wolontariusza poza terenem Ośrodka poprzez włączanie się do akcji przeprowadzanych przez różne organizacje (TPD- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Centrum Wolontariatu, itp.), w zależności od potrzeb.
8. Współpraca z nauczycielem WOS-u.
9. Gazetka PCK - "Co zrobisz gdy...?" - informacje dotyczące działań ucznia w przypadku sytuacji wymagającej udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej.

Zakładane rezultaty projektu

Projekt przewiduje zdobycie przez uczniów następujących umiejętności:

1. Praktyczna umiejętność udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym.
2. Umiejętność sprecyzowania korzyści, jakie dała roczna praca w kole PCK i oceny wartości płynących ze współpracy ze słyszącymi rówieśnikami działającymi w wolontariacie.
3. Umiejętność nawiązywania kontaktów z rówieśnikami słyszącymi.

Ewaluacja projektu

Ewaluacja projektu prowadzona będzie za pomocą następujących narzędzi oceniających poziom zdobytych umiejętności i wywiązanie się z powierzonych zadań:

- ⇒ sprawdzian praktyczny - umiejętności udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: skaleczenia, krwotoku z nosa, zasłabnięcia, zadławienia, którego wyniki zamieszczone zostaną w tabeli „Twój egzamin”(załącznik-tabela „Twój egzamin”),
- ⇒ karta zadań potwierdzająca udział ucznia w powierzonych zadaniach (załącznik- tabela „Karta zadań”),
- ⇒ ankieta ewaluacji projektu: „Chcę i potrafię pomagać” (załącznik-ankieta).

SCENARIUSZ PIERWSZYCH ZAJĘĆ

TEMAT ZAJĘĆ: POZNAJEMY CELE I ZADANIA KOŁA PCK.

- CELE:**
- 1) Zintegrowanie grupy, budowanie poczucia zaufania,
  - 2) Uświadomienie uczniom, że dojrzały, dorosły człowiek troszczy się i pomaga innym,
  - 3) Świadomość młodzieży swoich możliwości pomagania innym.

CZAS TRWANIA: 1 godzina

POMOCE:

arkusz z kontraktem, etykiety, plansze: tabela zysków i strat, karta pracy, arkusz ewaluacyjny, fotografie przedstawiające pracę koła.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Zawarcie kontraktu z uczniami pracującymi w kole PCK.

Kontrakt dotyczy zasad współpracy wszystkich uczestników koła, zasad podejmowania zadań przez członków koła.

Zawiera następujące punkty:

- ◆ **Aktywność** - bierzemy udział w zajęciach.
- ◆ **Systematyczność** - uczestniczymy w zebraniach.
- ◆ **Punktualność** - punktualnie przychodzimy na zajęcia.
- ◆ **Wolność wyboru** - samodzielnie dokonujemy wyboru zadań, w które będziemy realizować.
- ◆ **Odpowiedzialność** - wykonujemy podjęte działania od początku do końca.
- ◆ **Nieocenicenie** - nie dokuczamy sobie, nie śmiejemy się z siebie.

I. Ćwiczenia integrujące:

1) Poznajemy się.

Uczniowie wypisują na etykietce swoje imię. Wszyscy przez chwilę trzymają etykiety w ręce, jednocześnie starając się zapamiętać jak najwięcej imion. Następnie kładą etykiety napisem w dół. Kolejno osoby losują etykiety z imieniem i zamieniają się miejscami.

Cel: wzajemne poznanie się uczestników grupy i prowadzących.

2) Imiona.

Uczniowie siadają w kręgu. Mówią swoje imię, przy czym każdy następny wymienia imiona poprzedników a na końcu swoje. Cel: utrwalenie imion uczestników, integracja grupy.

3) Ludzie pracujący w jakich zawodach pomagają innym?

Młodzież tworzy grupy trzyosobowe przez złożenie serca z pociętych kawałków. Następnie każda grupa wypisuje na kartkach nazwy zawodów, których wykonawcy pomagają innym ludziom. Następnie przedstawiają swoje prace na tablicy.

Cel: uświadomienie sobie, że dojrzały człowiek troszczy się o innych - słabych, chorych itp.

II. Część zasadnicza.

1. Krótka pogadanka wyjaśniająca cel spotkania.

2. *Pomagać innym to postawa (zachowanie) człowieka dojrzałego. Chcę być dojrzałym człowiekiem.*

Jak już dzisiaj mogę pomagać ludziom?

Młodzież jest podzielona na grupy. Każda grupa przedstawia scenkę udzielania pomocy:

- ◆ *ustąpienie miejsca osobie starszej w tramwaju,*
- ◆ *przeprowadzenie osoby niewidomej przez ulicę,*
- ◆ *wprowadzenie osoby niepełnosprawnej na wózek do autobusu.*

Pozostałe grupy odgadują znaczenie scenek.

Cel: uświadomienie sobie własnych możliwości i umiejętności pomagania innym

3. Co mogę zyskać a co stracić przez pracę w kole PCK? - bilans.

Młodzież wspólnie z prowadzącym wypełnia tabelę zysków i strat, które towarzyszą zaangażowaniu się w działania koła PCK (załączniki: schematy pt.: „Co mogę zyskać w kole PCK?”, „Co mogę stracić w kole PCK?”)

Cel: uświadomienie uczniom „korzyści” płynących z pomagania innym.

4. Prowadzący wyjaśnia cel działań koła PCK, prezentuje zakres zadań podejmowanych przez członków koła PCK przedstawiając fotografie z pracy koła w latach poprzednich oraz przedstawia najbliższe zadania.

Wypełnienie karty zadań. (załącznik).

Cel: kształcenie umiejętności planowania pracy.

5. Podsumowanie pierwszych zajęć.

Młodzież przekazuje informacje zwrotne.

**SCENARIUSZ SPOTKANIA MŁODZIEŻY:
Z KOŁA PCK (OSW DLA NIESŁYSZĄCYCH) I Z KLUBU
WOLONTARIUSZA (LO nr XIV w POZNANIU)**

TEMAT ZAJĘĆ: WYMIANA DOŚWIADCZEŃ.

CELE: 1) **Rozwijanie umiejętności komunikacji ze słyszającymi rówieśnikami.**
2) **Poznanie motywów działania koleżanek i kolegów w Klubie Wolontariusza.**
3) **Uświadczenie uczniom potrzeb i problemów innych ludzi oraz własnych możliwości udzielania pomocy.**
4) **Rozwijanie umiejętności prezentacji.**

CZAS TRWANIA: 1,5 godziny

POMOCE:

fotografie i film przedstawiające dotychczasowe działania młodzieży, etykiety, arkusz zasobów grupy, plansze.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

I. Ćwiczenia integrujące.

1) Przedstawiamy się.

Uczniowie kolejno mówią i wypisują na etykietce swoje imię. Po przedstawieniu się odkładają etykiety. Przy czym każdy następny uczeń zanim się przedstawi powtarza imiona swych poprzedników.

Cel: wzajemne poznanie się między grupami.

2) Co lubię?

Młodzież siedzi w kręgu. Każdy kolejno mówi: Co lubi robić? Następna osoba powtarza co lubią robić poprzednicy dopowiadając swoje ulubione zajęcie.

Cel: integracja grupy.

3) Łańcuch.

Uczestnicy stają w kole, twarzami do środka. Chwytają się za ręce w taki sposób, aby nie trzymać osoby stojącej obok i aby nie krzyżować swoich własnych rąk. Następnie rozplątują tak powstały zaplątany łańcuch.

Cel: integracja grupy.

II. Część zasadnicza.

1) Prezentacja grup.

Młodzież słysząca przedstawia swój Klub Wolontariusza. Uczniowie pokazują fotografie w Internecie i jednocześnie opowiadają: Co robią członkowie klubu? Komu pomagają i jak pomagają?- odpowiedzi na powyższe pytania zapisują w tabeli na tablicy.

Następnie młodzież niesłysząca przedstawia Koło PCK -jeden uczeń pokazuje fotografie za pomocą episkopu i opowiada: co robiliśmy? Drugi uczeń pokazuje etykietę.

Cel: kształcenie umiejętności prezentacji grupy, doskonalenie umiejętności słuchania koleżanki lub kolegi, uświadomienie sobie problemów innych ludzi.

2) Wywiad

Uczestnicy dzielą się na grupy tak, aby w każdej grupie była przynajmniej jedna osoba słysząca i jedna osoba niesłysząca. Młodzież niesłysząca prowadzi wywiad ze swoimi rówieśnikami słyszącymi bardziej doświadczonymi w pracy wolontariusza na temat. Dlaczego pomagasz innym?

Cel: poznanie motywów podejmowania pracy wolontariusza przez koleżanki i kolegów z Klubu Wolontariusza.

3) Dlaczego ludzie pomagają innym?

Następnie każda grupa wypisuje na kartkach motywy z powodu których ludzie pomagają innym. Kartki grupy umieszczają na tablicy pod odpowiednim hasłem: nuda, poszukiwanie przyjaciół, wdzięczność potrzebujących.

Cel: poznanie odpowiedzi na pytanie: Dlaczego ludzie pomagają innym?

4) Planujemy wspólną akcję.

Grupy zapisują na planszach propozycje wspólnych działań. Następnie jedna osoba z grupy przedstawia tę propozycję. Po zapoznaniu się z wszystkimi propozycjami uczestnicy spotkania dokonują wspólnie oceny zasobów grupy - uzupełniają tabelę zasobów, czyli wymieniają umiejętności i doświadczenia uczniów, czas jakim dysponują i inne zasoby. (załącznik)

Następnie młodzież wspólnie z opiekunami wybiera jedną propozycję i wypełnia kartę pracy.

Cel: uświadomienie sobie własnych możliwości i możliwości grupy, planowanie zadań.

5) Podsumowanie zajęć.

Młodzież przekazuje informacje zwrotne.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z PIERWSZEJ POMOCY PRZEDMEDYCZNEJ

TEMAT ZAJĘĆ: OPATRYWANIE RAN

- CEL:** 1) Opanowanie przez uczniów umiejętności rozpoznawania różnych rodzajów ran.
2) Opanowanie zasad i sposobów opatrywania ran.
3) Opanowanie umiejętności posługiwania się przyborami w jakie wyposażona jest apteczka pierwszej pomocy.

CZAS TRWANIA: 1,5 godziny.

POMOCE :

zestaw sztucznych ran; plansza: “rodzaje ran”; 2 apteczki pierwszej pomocy przedmedycznej z pełnym wyposażeniem; kasetę video - “Pierwsza pomoc przedmedyczna” (film zrealizowany został przez M. Pawlak we współpracy z D. Kąkolewską, a znajduje się w bibliotece szkolnej OSW, nr 97 W).

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- 1) Zapoznanie uczniów z wyposażeniem apteczki pierwszej pomocy przedmedycznej w celu przyswojenia nazw przyborów, które są niezbędne podczas opatrywania ran.
- 2) Rozdanie uczniom, podzielonym na 2 zespoły, etykiet z nazwami przedmiotów znajdujących się w apteczce.
Uczniowie, działając w grupach, przyporządkowują poszczególnym przedmiotom odpowiednie nazwy: *rękawiczki jednorazowe, plaster z opatrunkiem, plaster bez opatrunku (przylepiec), nożyczki, agrałki, bandaż, chusta trójkątna, maseczka do sztucznego oddychania, gaza opatrunkowa, kołnierz ortopedyczny.*
- 3) Przeanalizowanie rodzajów ran posługując się planszą - rana cięta, szarpana, kluta, miażdżona, postrzałowa, tłuczona.
Uczniowie podają przyczyny powstania poszczególnych ran odpowiadając na zadawane im pytania typu:
Rana cięta powstaje od ? .....
- 4) Zagrożenia towarzyszące ranom: zakażenie rany; krwotok; wstrząs. Uswiadomienie uczniom, że zasadniczą czynnością pierwszej pomocy przy zranieniach jest nałożenie opatrunku, który: chroni przed dalszym zakażeniem, tamuje krwotok, zapobiega wstrząsowi.
- 5) Obejrzenie fragmentu filmu “Pierwsza pomoc przedmedyczna” dotyczącego opatrywania ran, w celu zapoznania się z tematyką zajęć.

- 6) Zasady i sposoby opatrywania ran - nauczyciel demonstruje na ochotniku kolejność postępowania, używając sztucznych ran i korzystając z wyposażenia apteczki pierwszej pomocy:
- rana powierzchniowa,
  - rana z ciałem obcym,
  - rana oka.
- 7) Ćwiczenia w 3-osobowych zespołach z wykorzystaniem sztucznych ran i apteczek pierwszej pomocy przedmedycznej w celu nabycia praktycznej umiejętności:
- jedna osoba jest modelem (osoba poszkodowana),
  - druga udziela pierwszej pomocy,
  - trzecia (obserwator) pomaga, poprawia, koryguje błędy.
- Obowiązuje zmiana ról.
- 8) Uczniowie pakują apteczki, składają pomoce.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z PIERWSZEJ POMOCY PRZEDMEDYCZNEJ

TEMAT ZAJĘĆ: KRWOTOKI ZEWNĘTRZNE

- CEL:** 1) Opanowanie przez uczniów umiejętności tamowania krwotoku na kończynach.
2) Opanowanie umiejętności postępowania w przypadku krwawienia z nosa.
3) Uświadomienie uczniom skutków, jakie niesie za sobą nie zatamowanie krwotoku.

CZAS TRWANIA: 1 godzina.

POMOCE :

plansze 1 i 2:“ krwawienia zewnętrzne - tamowanie krwotoku”; zdjęcia; kaseca video - “Pierwsza pomoc przedmedyczna” (opracowana przez M. Pawlak we współpracy z D. Kąkolewską, znajduje się w bibliotece szkolnej OSW , nr 97 W); chusta trójkątna, bandaże, gaza opatrunkowa, koc, długopisy, arkusze sprawdzające umiejętności uczniów (w formie krzyżówek, uzupełniania zdań i zadań praktycznych), czerwona farba do malowania twarzy

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- 1) Rozpoznanie krwotoku - podanie uczniom krótkiej informacji dotyczącej objawów towarzyszących krwotokom; przedstawienie zagrożeń jakie może spowodować duży krwotok, w celu uświadomienie uczniom konsekwencji nie udzielenia pomocy poszkodowanym.
- 2) Obejrzenie planszy: 1 - “Tamowanie krwotoku przez uniesienie kończyny i nałożenie opatrunku uciskowego”, 2 - “Tamowanie krwotoku przez zgięcie kończyn i uciśnięcie tętnic” - omówienie rycin, przedyskutowanie i wyjaśnienie wątpliwości.
- 3) Etapy postępowania przy krwotoku z ręki: obejrzenie fragmentu filmu “Pierwsza pomoc przedmedyczna”, w celu zapoznania się z tematyką.
- 4) Przećwiczenie, na ochotnikach, kolejności postępowania przy krwotoku z ręki - ćwiczenia w 3-osobowych podgrupach, przy pomocy nauczyciela:
  - a) na podstawie obejrzanego materiału filmowego uczniowie wykonują działania praktyczne dotyczące lekkich krwawień, wykorzystując bandaże, chusty, gazy opatrunkowe,
  - b) nauczyciel pokazuje na ochotniku kolejność postępowania w przypadku silnych krwawień:
    - przyłożenie gazy do rany symulowanej (namalowanie na przedramieniu, specjalnymi farbami do twarzy, krwawiącej rany) i mocne dociśnięcie gazy dłonią,
    - podniesienie zranionej kończyny do góry,
    - położenie rannego na plecach z uniesioną do góry kończyną,
    - mocne dociśnięcie tętnicy ramiennej do kości (miejsce ucisku - wewnętrzna strona ramienia między mięśniami).

Zapoznanie uczniów ze sposobami sprawdzania czy krew dociera poniżej opatrunku:

Uczniowie sprawdzają:

- czy wyczuwalny jest puls poniżej opatrunku?
- czy temperatura kończyny zranionej jest taka sama jak kończyny drugiej?
- czy po naciśnięciu paznokcia w kończynie zranionej powraca pod nim kolor różowy?

5) Przećwiczenie kolejności postępowania przy krwotoku z nogi - nauczyciel pokazuje na ochotniku kolejność postępowania:

- uniesienie nogi rannego 20-30 cm nad podłogę i oparcie podudzia na całej jego długości,
- mocne dociśnięcie nasadą dłoni, do kości miednicy, tętnicę przebiegającą w pachwinie.

6) Rozdanie uczniom, podzielonym na zespoły 3-osobowe, arkuszy- **“Duży krwotok - niebezpieczny”**, w celu doskonalenia praktycznych umiejętności udzielania pomocy poszkodowanemu, oraz utrwalenia poznanych wiadomości, (załącznik - “Duży krwotok - niebezpieczny”):

- uczniowie uzupełniają zdania brakującymi wyrazami,
- udzielają pomocy poszkodowanemu zgodnie z treścią zadania - działalność praktyczna,
- rozwiązują krzyżówkę i odczytują powstałe hasło (kto szybciej).

7) Obejrzenie fragmentu filmu “Pierwsza pomoc przedmedyczna”, w celu zapoznania się z czynnościami jakie należy wykonać przy udzielaniu pomocy osobie, której leci krew z nosa.

8) Rozdanie uczniom, podzielonym na zespoły dwu- osobowe, arkuszy - **“Krwawiący nos”**, w celu doskonalenia praktycznych umiejętności udzielania pomocy poszkodowanemu, oraz utrwalenia poznanych wiadomości, (załącznik - “Krwawiący nos”):

- uczniowie skreślają nieprawidłowy rysunek,
- uzupełniają zdania wyrazami: nos, głowa,
- wykonują polecenie zawarte w zadaniu.

9) Uczniowie zbierają pomoce i sprzęt wykorzystywany na zajęciach, porządkują salę.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z PIERWSZEJ POMOCY PRZEDMEDYCZNEJ

TEMAT ZAJĘĆ: OMDLENIA, UTRATA PRZYTOMNOŚCI, ZADŁAWIENIA

- CEL:**
- 1) Zapoznanie uczniów z czynnościami, jakie należy wykonać chcąc pomóc osobie, która zasłabła, która się zadławiła.
  - 2) Opanowanie umiejętności ułożenia nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej.
  - 3) Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z: pozostawienia nieprzytomnego na plecach, nie udzielenia pomocy osobie, która zadławiła się.
  - 4) Umiejętność rozpoznania osoby, która zasłabła i osoby, która straciła przytomność.

CZAS TRWANIA: 1 godzina.

POMOCE :

zdjęcia przedstawiające kolejne fazy ułożenia nieprzytomnego; kasecie video - „Pierwsza pomoc przedmedyczna” (opracowana przez M. Pawlak we współpracy z D. Kąkolewską, znajduje się w bibliotece szkolnej OSW , nr 97 W); koce, kreda, tablica.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- 1) Wskazanie różnic w zachowaniu się osoby, która zasłabła, a osoby, która straciła przytomność (reakcja na dotyk - szczypanie skóry), w celu prawidłowego rozpoznania stanu poszkodowanego.
- 2) Przećwiczenie, na ochotniku, kolejności postępowania w przypadku zasłabnięcia.
Nauczyciel pokazuje kolejne czynności:
  - ułożenie poszkodowanego na kocu,
  - uniesienie obydwu kończyn dolnych do góry,
  - uniesienie, przy pomocy drugiej osoby, kończyn górnych do góry.
- 3) Obejrzenie fragmentu filmu „Pierwsza pomoc przedmedyczna” dotyczącego ułożenia nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej, w celu zaznajomienia się z czynnościami, jakie należy wykonać udzielając pomocy nieprzytomnemu.
- 4) Usuiadomienie uczniom, że konsekwencją pozostawienia nieprzytomnego na plecach może być śmierć przez uduszenie:
  - opadniętym językiem,
  - wymiocinami,
  - krwią w ustach.
- 5) Nauczyciel demonstruje, na ochotniku - „ułożenie nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej”

6) Ćwiczenia w 3-osobowych zespołach - ułożenie nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej,

w celu nabycia praktycznej umiejętności:

- jedna osoba jest modelem udającym poszkodowanego - nieprzytomnego, kładzie się na kocu,
- druga udziela pierwszej pomocy,
- trzecia (obserwator) pomaga, poprawia - współpracuje.

Obowiązuje zmiana ról.

7) W celu utrwalenia powyższych czynności, uczniowie budują z rozsypanki zdjęciowej "łańcuszek" kolejności postępowania podczas układania nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej - praca w 3-osobowych zespołach (załącznik - "Rozsypanka zdjęciowa").

8) Obejrzenie fragmentu filmu "Pierwsza pomoc przedmedyczna" w celu zapoznania się z czynnościami, jakie należy wykonać udzielając pomocy osobie, która zadławiła się.

9) Nauczyciel pokazuje na ochotniku kolejność postępowania:

- uderzanie otwartą stroną dłoni między łopatkami poszkodowanego, który jest pochylony do przodu.

Jeżeli powyższe czynności nie skutkują to:

- stojąc z tyłu, objęcie poszkodowanego kładąc pięść na brzuchu powyżej pępka,*
- wykonanie szybkiego ruchu pięścią do siebie i ku górze.*

10) Ćwiczenia w dwu-osobowych podgrupach:

- na podstawie obejrzanego materiału filmowego uczniowie wykonują działania praktyczne dotyczące pomocy poszkodowanemu.

Obowiązuje zmiana ról w parach,

- uświadomienie uczniom zagrożenia, jakie niesie za sobą zadławienie: *utrata przytomności, utrata życia w wyniku uduszenia.*

11) Uczniowie składają koce i porządkują salę.

ROLA I ZADANIA WOLONTARIATU

Spotkanie z młodzieżą

Cele:

- Uświadomienie uczniom:
  - Co to jest wolontariat?
  - Czym zajmuje się wolontariusz?
  - Na czym polega wolontariat?
  - Kogo dotyczy wolontariat?
- Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych ludzi

POMOCE:

Filmy przedstawiające inscenizujące przykładowe działania wolontariuszy
Kolorowe zdjęcia przedstawiające różnych wolontariuszy pomagających osobom potrzebującym

Tabelki:

1. Czynności wolontariusza.
2. Czy chcesz zostać wolontariuszem?

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

1. Uświadomienie problemu.

Krótką rozmowa z uczniami

- Uczniowie oglądają film przedstawiający różne formy pomocy osobom, które takiej pomocy potrzebują
- Uczniowie przedstawiają scenki (Głodny chłopiec spotyka dwoje dzieci i prosi o chleb. Jedno z dzieci proponuje, że da swoją bułkę. Chłopiec bierze bułkę, dziękuje i odchodzi.)

2. Uświadomienie uczniom – Co robi wolontariusz? Kto może być wolontariuszem?

Uczniowie przyporządkowują etykiety z przykładami działań wolontariusza.

Podsumowanie na wykresie opisu zadań wolontariusza.

3. Uświadomienie uczniom – na czym polega wolontariat?

Omówienie zasad działania wolontariatu

- Praca ciągła, codzienna, np.: w Domu Opieki, w domu prywatnym z osobą chorą, starszą, która potrzebuje pomocy (zrobienie zakupów, sprzątanie mieszkania, pomoc w przygotowaniu posiłków),
- Praca doraźna (tymczasowa) – akcja zbiórki żywności, ubrań dla ubogich dzieci, ludzi starszych (przez określony czas), akcja – pomoc w organizowaniu Olimpiady Specjalnej.

4. Uświadomienie uczniom – kogo dotyczy wolontariat?

Rozmowa z uczestnikami – Komu pomagają wolontariusze?

Podział na grupy. Każda grupa odgrywa jedną scenkę – pantomimę, a pozostali mówią czy w przedstawionej sytuacji trzeba pomóc, dlaczego i w jaki sposób.

5. Podsumowanie – rozmowy z uczestnikami i wypełnienie ankiety.

mgr Renata Flieger

OSW dla Dzieci Niesłyszących, Poznań 2002

Co robi wolontariusz?

Sprząta (u kogo?) u starszej pani.

Robi zakupy (komu?) chorej osobie.

Odwiedza (kogo?) chorą koleżankę,
przynosi zeszyt.

Pomaga rozwiązać zadania (komu?)
koledze.

Czynności wolontariusza

Czynności wolontariusza?	„Dobra” pomoc. Dlaczego?	„Zła” pomoc. Dlaczego?
<ul style="list-style-type: none"> • Odwiedzenie chorego kolegi. • Odrabianie zadania domowego za kolegę. • Pomoc koleżance, która nie rozumie zadania w odrabianiu lekcji • Sprzątanie pokoju za siostrę lub brata, który nie chce? • Zrobienie zakupów dla chorej osoby.		

mgr Dorota Kąkolewska, mgr Małgorzata Pawlak
OSW dla Dzieci Niesłyszących, Poznań 2002

ZAŁĄCZNIKI

KARTA ZADAŃ

PLANOWANE DZIAŁANIA	CZYNNOŚCI DO WYKONANIA	DATA	OSOBY WYKONUJĄCE ZADANIE

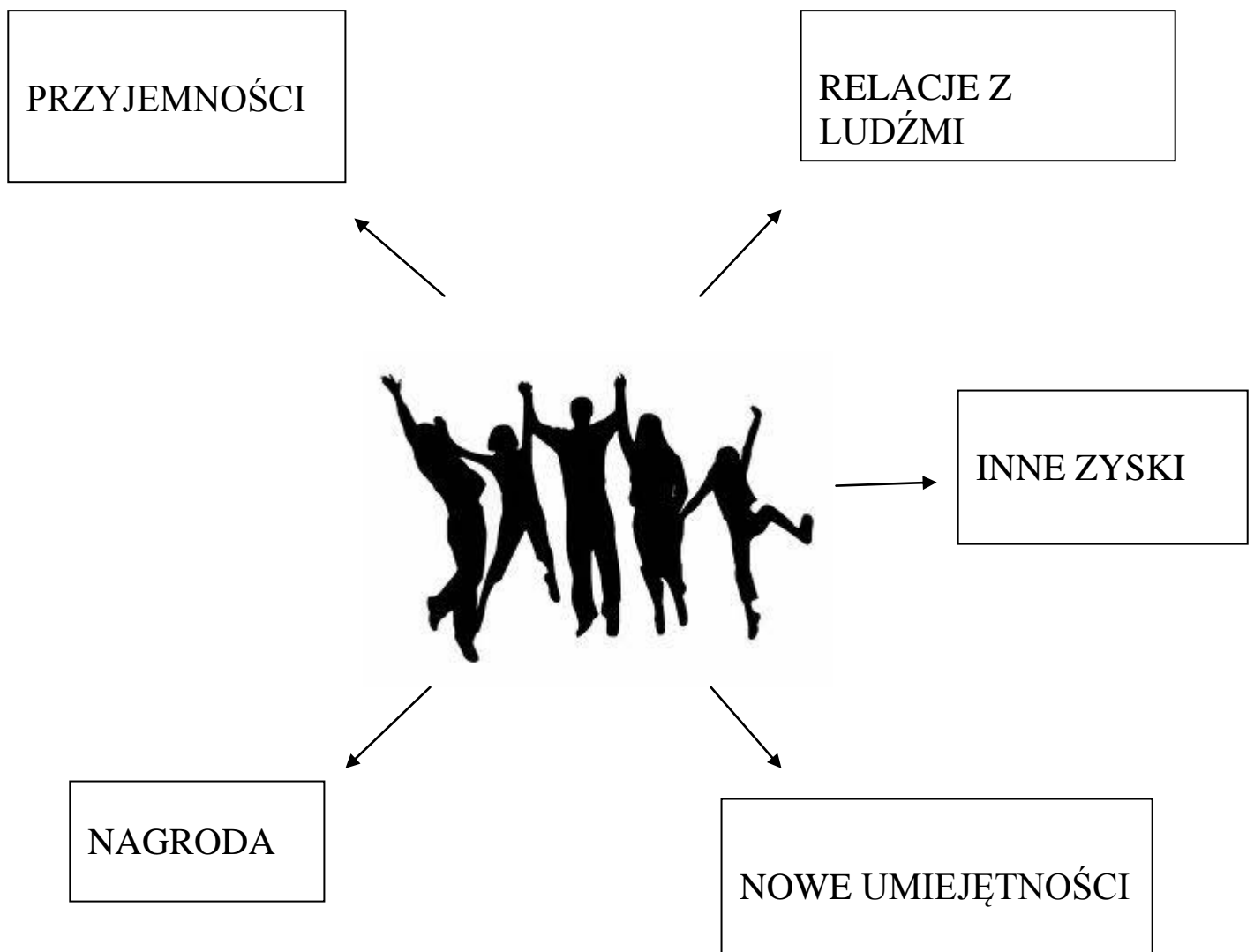
TABELA DYŻURÓW PCK

ZADANIA DYŻURNEGO PCK:

1. Odprowadza chore koleżanki i kolegów do gabinetu pielęgniarki.
2. Zakłada opatrunek na drobne skaleczenia.
3. Przynosi śniadanie chorym koleżankom i kolegom do izolatki.
4. Wzywa opiekuna koła PCK albo nauczyciela dyżurującego do nagłych wypadków.

DYŻURNY	MIESIĄC - TYDZIEŃ
-----	21. 10. 2002 - 25. 10. 2002
-----	28. 10. 2002 - 31. 10. 2002
-----	4. 11. 2002 - 8. 11. 2002
-----	12. 11. 2002 - 15. 11. 2002
-----	18. 11. 2002 - 22. 11. 2002
-----	25. 11. 2002 - 29. 11. 2002

Co zyskujemy w kole PCK?

TABELA ZASOBÓW

Umiejętności i doświadczenia uczniów	Czas jakim dysponują uczniowie
Możliwość pomocy ze strony nauczyciela	Inne zasoby

TWÓJ EGZAMIN

Uczeń .....

Klasa .....

L.P.	UMIEJĘTNOSCI	POTWIERDZENIE ZALICZENIA, PODPIS NAUCZYCIELA
1.	Skompletowanie apteczki pierwszej pomocy przedmedycznej	
2.	Udzielenie pomocy przy skaleczeniu	
3.	Udzielenie pomocy przy krwotoku z nosa	
4.	Udzielenie pomocy przy dużym krwotoku	
5.	Udzielenie pomocy przy zasnęciu	
6.	Ułożenie nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej	
7.	Udzielenie pomocy przy zadławieniu	

Ankieta dla uczniów działających w kole PCK
(anonimowa ankieta ewaluacyjna)

1. Czy brałeś udział w pracach koła PCK?

często

rzadko

nigdy

2. Co w kole PCK podobało się Tobie najbardziej?

zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej

spotkania z młodzieżą słyszącą - wolontariuszami

udział w akcjach pomocy jako wolontariusz

3. Czy wolontariusz otrzymuje pieniądze za pomoc?

Tak

Nie

4. Czy każdy człowiek może być wolontariuszem?

Tak

Nie

5. Komu pomaga wolontariusz? - zaznacz właściwą odpowiedź.

A. osobie chorej

B. osobie zdrowej

C. osobie starszej

D. osobie, która pracuje

6. Czy chcesz pomagać jako wolontariusz?

Tak

Nie

7. Komu Ty chcesz pomagać jako wolontariusz ?

